Български институт за правни инициативи
ул. „Г.С. Раковски" 132А, ет. 3,
София 1000, България
Тел. +359 2 980 80 84
www.bili-bg.org
office@bili-bg.org

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Дата
ВСС - 10533 15-10-2026

20 години БиПИ
БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ

Изх. №: ИПСН 458/141026

ДО

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

На основание чл. 29и, ал. 2 от Закона за съдебната власт и чл. 15, ал. 1 от Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (дати на избор 07.11.2026 г. и 08.11.2026 г.) отправяме към кандидата за член на Висшия съдебен съвет, Съдийска колегия **АЛБЕНА ТАКОВА МОМЧИЛОВА** следните въпроси:

ОБЩИ ВЪПРОСИ:

1. Каква е Вашата оценка за ефективността на настоящия Висш съдебен съвет за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати, например като при случаите със съдия Владислава Цариградска, съдия Ивайло Йосифов, прокурор Ивайло Занев, прокурор Иво Илиев, разкритията около кръга на Петьо Петров - „Еврото" и Мартин Божанов -„Нотариуса"? Какво бихте променили, ако Ви изберат за член на ВСС при изпълнение на тези правомощия и задължения?
2. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани изборни членове на ВСС от професионалната квота?
3. На какъв профил и на какви конкретни професионални и морални качества ще държите, когато се наложи да избирате председател на ВКС, председател на ВАС и главен прокурор на Република България във Вашия мандат, ако бъдете избран за член на Висшия съдебен съвет?
4. Една от широко дискутираните теми в магистратските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна?

Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата?

5. При разработването на представената от Вас концепция използвали ли сте система с генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?

ВЪПРОСИ ПО КОНЦЕПЦИЯТА:

1. На стр. 5 от концепцията Ви предлагате конкурсите за повишаване и преместване да се децентрализират и да се провеждат по апелативни или окръжни райони, като централизираното провеждане се запази само за конкурсите за младши съдии и за ВКС. Как оценявате възможността и степента на риск от засилване на влиянието на местни професионални зависимости, дори и при участие на съдии от други съдебни райони? По какъв начин ще се определят те?

3. На стр. 8 от концепцията Ви застъпвате виждането, че *„удачен подход би бил и разтоварването на съдебната система от производства, които нямат спорен характер"*, като се позовавате на добри практики в държави от Европейския съюз. Кои конкретни производства според Вас следва да бъдат изведени от компетентността на съдилищата и на кои органи да бъдат възложени? Какви гаранции за защита на правата на гражданите следва да бъдат предвидени при подобна промяна?

4. На стр. 9 от концепцията Ви предлагате рангът да има *„по-голяма тежест при формирането на основното възнаграждение на магистрата"*, като съдия от по-ниско ниво с ранг „съдия от ВКС или ВАС" получава основна заплата, определена като процент от възнаграждението на съдия във върховен съд. Как според Вас следва да се намери баланс между придобития ранг, действителната натовареност и отговорностите на магистратите от различните нива на съдебната система? Доколко процедурите за повишаване в ранг към момента са обективни? Според Вас, споделяли се това Ваше виждане от Вашите колеги и мислите ли, че бихте могла да убедите и останалите членове на ВСС за въвеждане на приложения от Вас модел?

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи